DE AURI TINCTURA (1)

Sive

AURO POTABILI VERO.

Quid ſit & quommodo differat ab auro potabi li falſo & Sophiſtico

Quomodo Spagyrice præparandum & quomodo in Medicinâ uſurpandum.

Per

JOANNEM RUDOLPHUM GLAUBERUM.

AMSTERODAMI,
Proſtant apud JOANNEM JANSSONIUM,
cIↃ IↃC LI.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

DE AURO POTABILI.

VEros illos & antiquos Philosophos vitæ longæ studuisse & sanitatis conservationi, nemo est qui ignoret; quo factum ut diligenter subjectum illud sanitatis conservandæ vitæque prolongandæ quæsiverint: quare ignis beneficio instituere cunctorum vegetabilium, animalium & mineralium separationes & examina, quærentes vires illorum & virtutes; qui maximam omnium tam in cœlis quàm in terris reperere harmoniam inter Solem, aurum, hominem & vinum. Negari enim nequit à calore solis vitam proficisci cunctorum; quare aurum, solem terrestrem sive corpus fixum & perfectum solis radiis causatum, cum homine unire quæsiverunt beneficio vini spiritus.

(Sed forte fortuito erunt, quos offendet hæc mea narratio, negantes aurum esse Solis prolem, vel corpus fixum & perfectum metallicum, profectum à solis radiis; interrogantes quomodo solares radii immateriales, materiales & corporales fieri queant? cumprimis ignari metallorum mineraliumque generationis. Etsi autem non decreveram nunc scribere de Metallorum generatione & origine; non tamen, conatus demonstrare solis in auro (destructo & volatilisato) vim vivificantem esse reperibilem, & in salutatem medicinam humanam præparabilem; intermittere volui ignorantium & incredulorum gratiâ demon-

ſtrare veritatem uno vel altero exemplo: quam etſi luculenter demonſtrare poſſem certiſſimis rationibus & firmiſſimis, brevitatis tamen causâ nunc illas omittere decrevi, recommendans indagatori metallorum naturæ & proprietatis, Tractatum noſtrum *De Generatione Mineralium*, qui omnem ipſi ſcrupulum adimet ſine dubio; reluctatori verò veritatis duas objiciens quæſtiones & rationes confutandas. Et quidem primo unde proveniat incrementum illud & quantitatis & qualitatis liquoris alicujus viſcoſi mineralis diu ſoli expoſiti in vaſculo vitreo patulo? utrum à ſole vel aliunde? At inſtas, ab aëre illud proficiſci incrementum, omnium rerum vehiculo. Cui: ſi ab aëre, utrum non à ſole impræegnatus aër, utrum etiam aliquid in aëre, quod non acceperit ab aſtris?

Cæterum colloca ejuſmodi liquorem in cellâ frigidâ, vel in aëre humido, & reipsâ nullum ponderis incrementum inde factum experiere, quemadmodum in ſole, vel ejus vicario ſcil. igne. Attrahet quidem ille liquor humiditatem aliquam phlegmaticã, ſed quæ facile iterum ſeparatur ſentiens calorẽ, relicto liquore ponderis prioris. Id ipſum probari quoque poteſt & demonſtrari exemplo ſequenti. Solve metallum quoddam ſulphureum utpote ferrum, cuprum vel zincum, vel quovis alio ſpiritu acido; denuoque abſtrahe ſpiritum; remanentiam candefacito, non tamen nimis, ſed quantum ſufficit ad omnimodam ablationem ſpirituum; quam poſtea (obſervato

vato prius illius pondere) crucibulo immiſſam colloca in igne, cave tamen ne fluat materia ſive metallum, ſed ſaltem obſcure candeat cum crucibulo, trium vel quatuor ſeptimanarum ſpatio: quo facto exime iterum & libra denuo metallum, & reipſa evidens experiere metalli tui incrementum: quod evidentius ſequenti ratione percipies; colloca cuprum vel aliud metallum ſulphureum cum 16. vel 18. partibus plumbi in cupellâ optimè crematâ, factâ è cineribus ligni vel oſſium, in fornace docimaſticâ (obſervato prius exactiſſime pondere cupellæ, cupri & plumbi) facitoque igne (ſed non nimio) cum plumbo evaneſcere cuprum: quo facto exime cupellam ubi refrixerit, denuóque illam libra, & reperies illam longe graviorem & ponderoſiorem, ita ut pondus ejus (quantumvis multum plumbi etiam in auras abiverit in cupellatione) pondus non modò priſtinum proprium, ſed etiam cupri & plumbi excedat factâ cupellatione. Quæritur igitur merito, unde hoc proficiſcatur incrementum utrum non ignis calor fuerit coagulatus in corpus metallicum beneficio metalli illius ſoluti? Veriſimile igitur videtur, quod ſi ſciremus matrices invenire metallicas in terræ ſuperficie, in quibus ſolis radii, igniſque calor recepti coagulari poſſint, in iis æque ac in terræ viſceribus generari poſſint metalla.

At inſtas, veriſimile eſſe calorem ignis vulgaris habere ſecum quid metallicum, quod ſit attractionis beneficio metalli fuſi in cor-

bile, ſed non item in radijs ſolaribus.

Qui veritatem ſic experiri poterit; exponat nimirum ſolis radijs cupellam optimè crematam una cum cupro & plumbo, cui opponat ſpeculum concavum, ita ut feriatur à radijs ſolaribus in centrum collectis, indéque calefiat: Oportet autem continuo in manu tenere ſpeculum, ut juxta ſolem illud vertere, ſive dirigere poſſis juxta ſolis curſum; ne cupella refrigeſcat averſis ſolis radiis, opuſque impediatur: quod ſi rite obſervatur, perpetrabitur opus non minus quàm in fornace ignis calore candente.

Oportet autem habere ſpeculum ad minimum in diametro latitudinem duorum pedum, nec nimis eſſe profundum, ſed ſaltem habere in profunditate 18. vel 20. partem globi, ut eò longius radios exſerere poſſit: oportet etiam exactiſſimè eſſe lævigatum, quo rectiſſimè colligere poſſit in centrum ſive punctum radios. Horum autem ſpeculorum præparatio non eſt hujus loci, dabitur autem in Parte Quartâ noſtrarum fornacum, ubi docebitur, non ſolum quomodo formanda è metallis, ſed etiam è vitro, & quomodo polienda & læviganda, quomodoque uſurpanda.)

Hæc Parentheſis & demonſtratio quæ aliàs omitti potuiſſet, propterea appoſita ut appareat quomodo aurum à Sole profectum, ſoliſque viribus & proprietatibus occulte præditum, arte Chymicâ reducibile in id quod fuit ante ſui coagulationem; nimirum in ſpiritum quendam calefacientem & vivificantem, vires ſuas & dotes huma-

humano corpori communicaturum. Magnam igitur veteres diligentiam adhibuerunt in auri reductione; in quâ nihil præstantius reperere vini ſpiritu puriſſimo & ſubtiliſsimo deſtillationis beneficio facto. Non autem elegerunt aurum commune eliquatum è lapidibus, vel elotum ex arenâ; ſed ignis beneficio purgatum, philoſophicéque vivificatum & reſeratum, non quidem adminiculo ſpirituum corriſivorum, uſitato more Chymicorum vulgarium, ſed aquæ alicujus beneficio, quam natura dat ſponte abſque deſtillationis ope violentæ;per quam id quod occultum in auro manifeſtârunt, manifeſtumque occultârunt; ac proin aptum illud reddidere ſeparationi animæ nimirum ejus ſive Tincturæ à corpore craſſo & nigro ſuperfluo. Sciverunt enim nullam habere affinitatem cum ſpiritibus vitalibus auri corpus compactum: quare ad elixir ſuum elegerunt auri partem ſolummodo ſubtiliſſimam, colorem ejus nimirum ſive Tincturam, quam cum vini ſpiritu conjunxerunt radicaliter, junctaque ſpiritualia ſimul ſive volatilia reddidêre, ita ut neutrum ab altero in igne iterum ſeparare potuerit; & quidem in igne ſimul vel ſublimabilia, vel fixa longiore digeſtione in lapidem fixum coagulata, quem pro ſummo in hoc mundo habuerunt theſauro.

Philoſophis igitur illis antiquis affirmantibus & confirmantibus, præſtantiorem non eſſe ſub ſole Medicinam illâ, quæ fit ex unione philoſophicâ vini & auri, eorumque volatiliſatione, & re-

coagulatione & fixatione inſeparabili; nec ſine auro vini ſpiritum, nec hunc ſine illo in medicinam elaborari poſſe; quia aurum ſine vini ſpiritu volatile reddi nequit, nec hic ſine illo coagulari & fixari poteſt; haud immerito nos poſteri ſequimur placita virorum clariſſimorum non quidem illorum authoritatis causâ, ſeveritatis ocularitter demonſtratæ gratiâ, quæ vera & genuina proba.

Datâ igitur mihi ab Altiſſimo cognitione hujus Medicinæ præparationis, decrevi quia non ſibi ſoli natus homo, ejus brevibus dare præparationem & uſum: Non autem projiciam margaritas ante porcos; ſed ſolummodò diligentibus indagatoribus operum Dei & naturæ monſtrabo viam; qui ſine dubio hoc meum intellecturi ſcriptũ; ſed non item alii ignari nimirum & imperiti. Neminem igitur offendat præparationis brevitas, quia non cogito artem (divinitus impetratam; non otio, ſed multis vigiliis, laboribus atque precibus) proſtituere, nec offam præmanſam adminiſtrare indignis, ſed ſolummodo communicare piis, qui rem ſic ſe habere oculis videbunt apertis. Neminem etiam, quæſo, offendat ſtyli ſimplicitas, rhetoricis figuris non ornatum more ſolito: *Veritas* enim *non indiget verborum copiâ & elegantiâ*, contenta ſimplicitate & paucitate, quâ facilius meliuſque demonſtratur quàm intricatis illis & ſophiſticis diſcurſibus.

Antequam autem præparationem aggrediar, brevibus & paucis delineabo veri ſpagyri conditiones

tiones & qualitates, aggreſſuri tantum opus, ut examinare ſe habeat quilibet, qui hanc in ſe ſuſcipit provinciam. Non enim ſufficit ſcire accendere ignem, nec deſtillare aquas vegetabiles, ſed vera tam ſuperiorum quàm inferiorum elementorum fructuum requititur cognitio, & cumprimis pietas.

Nec loquacitas ſed multarum rerum cognitio facit Chymicum. Nemo eſt qui negare poſsit artem jam diu quæſitam à multis annis à variis, ad uſque diem hodiernum multis & laboribus & ſumptibus, à paucisſimis verò inventam.

Non autem miror, tantum Dei donum pauciſſimis ſaltem quibuſdam hactenus communicatum fuiſſe, quotquot enim novi, omnes ferè & ſinguli, pauciſſimis exceptis recto tramite inceſſerunt.

Nonnulli enim divitiis ſuis confidebant, cogitantes violenter ſibi comparare artem, quia valebant exſtruere laboratorium egregium, multos alere operatores, & copiam comparare vaſorum, mineralium & carbonum, non conſiderantes dictum apoſtoli. *Non eſt currentis aut volentis, ſed ſolius Dei miſerentis.*

Alii quorum eruditio in variis conſiſtebat linguis, honorabantur ob loquacitatis elegantiam inanem, ſibi ſolis artem attribuentes, ſibique perſuaſi quod omnia Elementa ad nutum ſuum haberent propter ſapientiam & eruditionem putatitiam; non conſiderantes verba Chriſti: *Parvulis revelaſti, magnis verò & ſapientibus abſcondidiſti,*

condiſti. Qui prorſus ſibi perſuaſi, quod gramen creſcere videant, terram matrem ejus non cognoſcentes; quibus ſi non omnia ad nutum ſuccedunt, non verentur piiſsimos calumniari Philoſophos, illoſque mendacij inſimulare, artiſque nullitate ſuam palliare inertiam & inſcitiam: qui rem ſeſe longe aliter habere judicaturi, ſi occultum ſenſum Philoſophicum non ignorarent. Sed quia ſuperbiâ excæcati, non mirum quin loco nuclei arripiant corticem, ac proin ad optatum non perveniant finem.

Tertium genus eſt *avarorum* divitias in otio quærentium à circumforaneis illis Chymicis, Chymiam & naturam ignorantibus æq; ac diſcipuli ſui, mineralium & metallorum nullam cognitionem habentibus, nec Philoſophorum ſcripta intelligentibus: Cum quibus ſi confertur de metallorum naturâ & proprietatibus, nihil præter lecta & audita habent quod reſpondeant; nimirum ita ſcriptum eſt, & ſic ſe habet proceſſus noſter; ſic igitur procedendum, & talis non alia requiritur materia, adhærentes literæ, non conſiderantes, utrum author ſui proceſſus peritus ipſe fuerit vel imperitus, utrum ab experientiâ vel aliorum librorum lectione mutuaverit ſua ſcripta. Quibus etſi traderetur vera & genuina informatio naturæ, mineralium & metallorum, ſecretorumque Chymicorum cognitio, non tamen credituri eſſent, veritatem ſimplicem contempturi ceu dementiam in laboribus ſuis ſimplicibus, non ſumptuoſis nec tædioſis. Ab hujus farinæ hominibus

nibus

nibus quæruntur divitiæ ab avaris, pendentes pro processu aliquo nullius omnino pretii aliquot 100 vel 1000 &c. venalem esse artem arbitrantibus, non considerantibus, mercatorem artem bonam & certam pro se servaturum aliorumque pecunias non quæsiturum.

Non tamen negaverim artificem aliquem possessorem esse posse secreti alicujus, vel proprio Marte inventi, vel sibi ab amico traditi, quod ob inopiam in actum ipse producere nequit, ac proin aliorum opes implorare opus habet, non enim semper opes & artes sibi fiunt obviam; quibus haud immerito succurritur à divitibus divinâ fretis benedictione. Sed cautio hîc habenda, ne obulus sit fructus tempore messis, floreni segetis, cum maximâ jacturâ & opum & famæ.

Quis adeò cæcus etsi monoculus, qui non animadvertat nugas ejusmodi thrasónum avarorum: Etsi sol divinâ favente gratiâ tam impios & improbos quam probos affulgeat & pios, auditum tamen nunquam fuit, Philosophorum verorum ullum fuisse garrulum nugivendulum, in secreto secreta tractantium. Cumprimis autem mirandum doctissimos etiam hujus seculi, sapientissimosque sive prudentissimos adeò esse excæcatos, ut velint decipi ab ejusmodi nebulonibus circumforaneis.

Quartum genus quærentium alterius conditionis homines sunt, non opes & divitias, honoresque quærentes, sed solius Dei gloriam, proximique commodum, contenti victu & amictu sim-

ſimplici; non ſuperbi & glorioſi, ſed pij & honeſti, loco annulorum aureorum carbones attrectantes, non multorum hominum ſocii, ſilentes, ſecretorum naturalium contemplatores, quærentes & invenientes divinâ aſsiſtente gratiâ; non confidentes antiquorum Philoſophorum ſcriptis, ſed doctori omnium Deo altiſſimo, cujus benignitas eadem nunc, quæ fuit olim Philoſophorum temporibus qui artem ſuam flagrantibus precibus à Deo impetrarunt. Atque his accidunt artes & quidem præter ſpem & exſpectationem, earundemque uſurpandarum uſus & utendi methodus.

Quare ſinguli hanc aggreſſuri artem ſedulo ſeſe examinent. Neminem enim, qui non ex horum ultimorum numero, ſuæ juvabunt opes, eloquentia & imaginata eruditio, quia hæc ars ſolius Dei donum eſt, non hominum. Auditis igitur proprietatibus veri ſpagyri Meſſoris fructuum arboris aureæ, aggreſſurus ſum nunc præparationem Tincturæ ſolis per manum artificis periti & exercitati, & demonſtraturus differentiam veræ & falſæ Tincturæ, nec-non uſum veræ medicum profligandorum multuorum morborum gratiâ; ut nimirum ſequitur.

℞. Auri vivi part. 1. & part. 3. Mercurii vivi, non vulgi, ſed philoſophici, ubique reperibilis ſine ſumptibus & laboribus (poteris etiam admiſcere argentum vivum ponderis æqualis ſolari, & quidem rectius quàm ſolum aurum, ob varietatem colorum majorem proficiſcentem à mixtione

tione viri & fœminæ: perſuaſus verò ſibi de melioritate Tincturæ, à ſolo auro proficiſcente, admiſceat ſolum aurum: non ſic item metallorum peritus, qui noverit potentiam Unionis radicalis auri & argenti uno eodemque menſtruo ſolutorum) mixta colloca in Vaſe Philoſophico ad ſolvendum, & ſpatio $\frac{1}{4}$ horæ radicaliter ſolventur à Mercurio mixta illa metalla, dabuntque colorem purpureum; poſtea auge ignem paululum, & mutabitur ille in viridem elegantiſſimum, cui exempto affunde aquam roris ad ſolvendum, quod fieri poteſt ſpatio $\frac{1}{2}$ horæ ſolutionem filtra, & in B. per alembicum vitreum abſtrahe aquam, quam vel recentem denuo reaffunde, iterumque abſtrahe, atque hoc fac tribus vicibus & interea temporis viriditas illa mutabitur in colorem inſtar atramenti ſcriptorii nigrum, inſtar cadaveris fœtentem, ac proin formidabilem: oportet autem aquam aliquoties abſtrahere, reaffundere & digerere, & nigredo illa fœtorque evaneſcent 40. horarum ſpatio, producent que albedinem lacteam elegantiſſimam. Quâ apparente omnem ad ſiccitatem uſque abſtrahere oportet humiditatem, quæ maſſa erit alba & paucis horis leniſſimo calore, apparentibus prius varijs coloribus vertitur in egregiam viriditatem priore longe excellentiorem: cui affundere oportet ſpiritum vini optime rectificatum ad eminentiam 2. vel 3. digitorum latorum tranſverſorum; & aurum illud viride reſolutum attrahet ſpiritum illum vini ob ſummam amicitiam, inſtar ſpongiæ ſiccæ attrahen-

trahentis aquam, ipſique communicabit animam ſuam ſanguinis inſtar rubram; quâ ratione vivificâ ſuâ Tincturâ privatur viriditas illa, mutaturque in colorem rubrum, relicto corpore ſuperfluo cinereo.

Tinctum decantare oportet ſpiritum, filtrare, & in B. per alembicum vitreum abſtrahere à Tincturâ rubrâ attrahente igneam ſpiritus vini eſſentiam, ita ut arctiſſime conjungantur & inſeparabiliter, propter quam aqua ſaltem ſtillat inſipida, relictâ virtute vini ſpiritus cum auri Tincturâ inſtar ſalis rubri ignei, fuſibilis & volatilis; cujus gr. 1. unciam integram ſpiritus vini, vel alterius cujuſdam liquoris ſanguineo colore tingere poteſt. ſolubilis enim eſt in quâvis humiditate, ac proin ſervari poteſt in formâ liquidâ pro Panaceâ plurimorum deſperatiſſimorum morborum. Nunc etiam communicabo *proprietates veræ Tincturæ*, quibus dignoſcitur verum aurum potabile. Hæc Tinctura poſt lapidem præſtantiſſima omnium medicinarum; inter quam & illum non niſi hæc differentia: Anima auri eſt volatilis, nec ingreſſum habet in metalla imperfecta, ac proin in purum putum aurum tranſmutare nequit, quæ virtus Philoſoph. lapidi attribuitur. Anima etſi ſit potiſſima & præſtantiſſima pars auri, fixa tamen non eſt in igne ſed volatilis; Philoſoph. verò lapis fixus eſt in igne & permanens ob diuturniorem digeſtionem. Utrum verò anima illa ſive Tinctura volatilis & leo ruber, ignis ope fixari poſſit & converti in Medicinam Univerſa-

versalem, lapidemque tingentem, id ipsum ignoro; quia præterea nihil hactenus tentavi amplius &c. Poterit igitur qui animam auri extraxerit, ulterius facere periculum, utrum aliquid melius invenire possit. Hoc enim scriptum non nisi optimam auri docet Medicinam, cætera verò me latent ipsum.

Non igitur ignoratur dolus destillatorum vini, aliarumque aquarum vegetabilium, vendentium aurum potabile, non verentium quamvis aquam coloratam colore flavo vel rubro ignaris magno vendere pretio.

Aliorumque error, solventium auri compagem in aquâ reg. vel spiritu salis, quem denuò abstrahunt ad remanentiam siccam; cui, extractionis (sic dictæ) gratiâ affundunt vini spiritum: quæ tamen extractio non est, sed solutio aliqua particularis auri, spirituum corrosivorum relictorum ope facta in auro, flavo colore inficiens vini spiritum, quem sic coloratum suum appellitant *Aurum potabile*; cùm tamen illud vini spiritu abstracto sit reducibile in aurum: quod plus præstare nequit quàm quævis alia calx auri, quam archeus digerere nequit, sed indigestam cum excrementis excernit.

Nec-non aliorum error semet ipsos una cum aliis ignoranter decipientium, peculiaribus menstruis & spiritibus auri calcem extrahentium ignorantium menstruum auro affusum ultro & sponte rubescere diuturniore digestione, quod decantatum loco auri potabilis administrant; qui si li-

ſi librarent calcem reliquam reducerentque, re ipſâ experturi eſſent, nihil auro omnino deceſſiſſe; quod etiam experiri licer collocando ſpiritum ſive menſtruum in leni calore, vel diutius in frigore, quod per ſe ſponte rubeſcet ac ſi fuiſſet ſolis calci affuſum. Eſt autem cauſa hujus rubedinis (incognita illis) non niſi ſal quoddam urinoſum volatile, utpote urinæ, ſalis Armoniaci, Tartari, cornu cervi, capill. &c. colorem cujuſvis ſulphuris exaltans.

Quare artificibus admiſcentibus vini ſpiritui, in quo ſulphur quoddam deliteſcit, ſalia talia exaltantia, ſequitur neceſſario, quod ille inde colore exaltetur ac proin rubeſcat! Quod idem etiam accidit illis qui Tincturam extrahere ſolent cum oleis deſtillatis ſale volatili præditis, qualia ſunt oleum ſuccini Cinamomi, caryophyllorum, fuliginis &c.

Eſt enim ejuſmodi Tinctura ſive aurum potabile inefficax, teſte experientia.

Non autem dixerim, aliam nullam ex auro præter dictam Tincturam eſſe præparabilem medicinam: Solutum enim menſtruis dulcibus ita ut non poſſit ſeparari præcipitationis beneficio, mirabilia præſtare poteſt in multis deploratiſſimis morbis, ſemper tamen eligendum metallum vivum loco mortui.

Verum enimverò aurum potabile non ſolum nomine & ſpecie (quales ſunt variæ aquæ flavo vel rubro colore tinctæ) ſed etiam aureis facultatibus & virtutibus præditum eſto, ita ut actu

appa-

appareat ex auro esse confectum, irreducibile tamen per ignem in aurum, spirituale & penetrativum, roborans & recreans vitales spiritus, ut hostes suos evincere possint. Esto quoque hâc virtute præditum, quod possit metalla imperfecta, cumprimis Mercurium, Saturnum & Lunam convertere in aurum purum putum; non quidem ad instar Tincturæ fixæ, cum lucro tingentis metalla viliora in fluxu; sed saltem particulariter perficiens viâ humidâ digestionis beneficio, ubi pars aliqua duntaxat metalli convertitur in melius. Hæc enim auri Tinctura sive sal est admodum volatilis, ita ut igni minime resistere queat; sed leni calore instar ceræ liquescat & instar salis rubri sublimetur, solubilis in vini spiritu ita ut in usus Medicos venire possit.

Verum quoque aurum potabile gustatum, non esto corrosivum vel aëre, vel adstringens ad instar aliarum auri solutionum: Nec inficito manus, ungues & crines colore nigro vel fusco, sed potius elegantiores reddito: Nec inficito cuprum, ferrum, stannum, plumbum rubigine vel colore nigro, sed potius elegantiore colore. Nec esto corpus solis factâ extractione reducibile, nec in aurum album, quod colorem pristinum recuperare potest per Antimonium & aq. reg. sed esto instar terræ cinereæ, lenique calore instar arsenici sublimabile, cupellæ examen non indurans. Quibus dotibus si prædita, vera auri Tinctura dici meretur: sin minus non item, sed potius aurum quoddā potabile Sophisticū, à quo abstinendum.

De usu Medico hujus Medicinæ Aureæ.

Demonstravimus supra auri originem esse solem, ceu incredibilibus Solis terrestris viribus præditi. Latent enim in ipso vires & virtutes omnium vegetabilium, animalium & mineralium; quæ non nisi per Philosophum manifestari possunt separationis beneficio, partium nimirum intrinsecarum & puriorum, ab impurioribus.

Hic tibi forte incredibilis, sive haud verisimilis videbitur sermo dicentis, aurum esse reducibile in esse spirituale, naturæque humanæ amicabile, viribus præditum animalium, vegetabilium & mineralium cunctorum. Sane quem non Vulcanus creavit Philosophum, vix persuadebis ut credat. Sed quis tantas sibi creabit molestias omnes & singulas certis rationibus decidere controversias; quod etsi possibile, certis tamen de causis nunc omittitur; certitudinis tamen causâ relegatum volo Lectorem ad Partem Secundam Fornacum nostrarum, ubi inveniet quomodo ex Antimonio & Sulphure, ignis beneficio per Chymicum peritum, eliciatur non modò variorum vegetabilium vis & facultas, sed etiam odor naturalis; quæ tamen in ijs non apparebant antequam radicaliter nimirum solvebantur. Quod si præstari potest per minerale aliquod imperfectum & fœtidum, quid ni etiam per metallum perfectum & maturum?

Si boni essemus Physici, Chymicique diligentissimi,

ſimi, utique non opus haberemus officinas noſtras tot replere cantharis & pyxidibus, nec tot ſumptus impendere in ſpecies tot peregrinas medicinales adferendas, quia ſine dubio viâ quâdam faciliore, omnium vegetabilium vires & proprietates, animalium & mineralium, in paucis quibuſdam ſubjectis congregatas reperire licet. Et ſicuti vera ſolis Tinctura cumprimis fixa, omnium vegetabilium, animalium, mineraliumque viribus omnibus prædita; ita etiam merito illi adſcribitur vis Medica curativa omnium morborum, ſed cum diſcretione. Sunt enim variæ chiragæ & podagræ ſpecies, nec-non calculi & lepræ; qui quandoque morbi ſunt inveterati & incurabiles, quandoque recentes & curabiles. Quis igitur tam demens, qui omnium & ſingulorum morborum curationes *indifferenter* promittat facturus, per certam aliquam Medicinam? Nemo ſane etſi ipſiſſimum haberet lapidem Philoſophorum.

Sæpe enim veſicæ calculus vel excernitur vel exſcinditur duriſſimus aquâ forti inſolubilis; quē Medicina non corroſiva diſſolvere nequit; quas vires etſi nonnulli ſuæ adſcribant Medicinæ, non tamen id actu præſtare poſſunt. Non igitur ſufficiunt promiſſiones, quas præſtare nemo poteſt: *Promiſſa* enim *cadunt in debita*, id quod à paucis obſervatur; quare ab oſoribus ſæpe artis opprimitur veritas & ſpes boni ſucceſſus Medicamentorum Chymicorum. *Melius* igitur *plus præſtare quàm promittere*, & opus commendabit artifi-

cem. Quomodo Medicina penetrare poteſt ad extremas corporis humani partes, manus ſcil. & pedes, & ſolvere materiam coagulatam lapideſcentem, quam extra corpus nullum corroſivum diſſolvere poteſt? ſufficit ſi Medicina inveniens materiam viſcoſam, tartaream & ſalinoſam, nondum prorſus coagulatam, diſſolvat & expellat. Id ipſum etiam intelligendum de calculo renum & veſicæ. Hâc ratione adſcribam & ego Tincturæ meæ ſolis curationem Chiragæ, Podagræ, calculi renum & veſicæ, tam in ſenibus quam in juvenibus; ita tamen ut neceſſitate exigente adminiſtrentur etiam cathartica ſpecifica, & extrinſecè thermæ ſuccurſus gratiâ, quo natura eò citius officium ſuum præſtare poſſit. Oportet autem ante omnia non poſtponere divinam providentiam: ſæpe enim nos Deus affligit morbo quodam incurabili per artem, niſi placetur antea ira divina *humili Pœnitentiâ*, quæ *Medicina omnium optima*. Nec-non curationem omnium morborum à corruptelâ ſanguinis profectorum, utpote lepræ, morbi Gallici, aliarumque impuritatum; quæ tolluntur per hanc Tincturam, ſi ſimul adminiſtrantur cathartica & diaphoretica, ſanguinem præ ceteris Medicinis mundificantem & renovantem. Tollit etiam hæc Tinctura cunctas obſtructiones hepatis, lienis, renum, aliarumque partium, quia calefacit, attenuat, incidit & evacuat, variorum morborum origines. Curat etiam omnes morbos violentos & acutos utpote epilepſiam, peſtem, febres &c.

Pro-

Promovet menstrua retenta vetularum & juvencularum, cumprimis si etiam simul extrinsecè rite administratur: quâ ratione multæ curantur feliciter misere aliter perituræ. Calefacit & mundificat matricem præ omnibus aliis Medicinis aptamque reddit, muneri: Præservat etiam illam ab omnibus accidentibus sterilitatem, aliosque gravissimos morbos, mortemque causantibus. Expellit hydropicorum aquam per urinam, rarefacit & exsiccat humiditates superfluas partium internarum & externarum, ad instar Solis exsiccantis & consumentis aquas, quâ ratione corpus pristinam recuperat sanitatem. De cæteris morbis particularibus multa scribere non opus est, quia utiliter in omnibus absque differentiâ usurpari potest & singulis, tanquam medicina catholica, in senibus & juvenibus. Non tatum solum amissam restituit, sed etiam præsentem conservat hæc Medicina sanitatem ad tempus prædestinatum.

Dosis ejus est à gr. sive gutt. 3. 6. 9. usque ad 12. vel plures. pro puerulis verò 1. 2. 3. cum vehiculis appropriatis, vel etiam cum vino & cerevisiâ administrandæ mane quotidie; quàm etiam aliquoties de die repetere licet dosin habitâ nimirum ratione ægritudinis.

Nolis autem offendi contumeliis calumniatoris hujus libelli (quarum diabolus cum squamis suis mendacibus semper author) firmiter credens tempus appropinquare, quando irâ illâ divinâ tandem aliquando instar palearum consumentur

hirci, illæſis ovibus pabulum domino lanâ & lacte gratitudinis ergo recompenſantibus.

Atque ſic finem faciam, ſperans placuiſſe proximo: Sine enim dubio qui rite uſurpaverit Medicinam hanc auream, bene ſe habebit, cum primis ſurſum mentem elevans (peccata ſua agnoſcens) ad Deum datorem & creatorem omnium bonorum, implorans ejus auxilium & benedictionem in filiali humilitate. Qui Deus omnipotens paterque miſericors in hâc nos vitâ dignari velit temporali ſuâ benedictione, proſperâque valetudine & tandem aliquando ex merâ ſuâ gratiâ divinâ, vitâ æternâ, Amen.

FINIS.

